

L'EXILI POLÍTIC NICARAGÜENC A TERRA A ALELLA

Se'n va parlar al cicle *Tertúlies en primera persona* organitzat per la Comissió de Cooperació Internacional de l'Ajuntament d'Alella

Onada de protestes de joves nicaragüencs del 2018 que van ser reprimides violentament pel govern d'Ortega amb moltes persones ferides i mortes.

COMISSIÓ DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL

Des que Daniel Ortega va arribar, il·legalment, a la presidència de Nicaragua el 2021 es produeixen de manera contínua batudes, segrestos i empresonaments, cosa que augmenta dia a dia la detenció de qui lluita visiblement per la defensa dels drets humans: activistes, sacerdots catòlics i, també, periodistes. Moltes persones amenaçades s'han vist obligades a marxar a l'exili per culpa de la pèrdua de llibertats i drets bàsics.

Per parlar de l'exili polític nicaragüenc vam convidar al cicle *Tertúlies en primera persona*, organitzat per la Comissió de Cooperació Internacional de l'Ajuntament d'Alella, els periodistes nicaragüencs Jairo Antonio Videia i Juan Daniel Treminio Rayo en qualitat d'escriptors acollits pel PEN Català. Ambdós van fundar el diari digital *Coyuntura* el 2017, que es caracte-

ritza per la lluita contra les violacions dels drets humans en el context centreamericà.

Visibilitzar violències i crims

Jairo Antonio Videia ha orientat la seva tasca periodística a visibilitzar les violències i els crims de lesa humanitat que es donen actualment al país, i per això va rebre

"NICARAGUA TRAVESSA UN DELS MOMENTS MÉS OBSCURS I INCERTS DE LA SEVA HISTÒRIA"

amenaces i va patir persecució. L'any 2018 va haver d'exiliar-se a Hondures, on va ser acollit per la fundació ACNUR. Actualment està refugiat a Barcelona, acollit pel PEN

Català. Durant tot el seu exili ha continuat exercint el periodisme per desacreditar les notícies falses sobre la situació que es viu a Nicaragua. Juan Daniel Treminio és activista polític, a més de periodista, i s'ha especialitzat en comunicació política: denúncia de casos de corrupció del govern i política, migracions, llibertats públiques, comunitats vulnerabilitzades...

Segons Videia i Treminio, "Nicaragua travessa un dels moments més obscurs i incerts de la seva història": "Transcorreguts nou mesos des que Daniel Ortega i la seva esposa Rosario Murillo es van impulsar il·legítimament a l'executiu per a un nou mandat, governen amb mà dura i retallen les llibertats i els drets mínims."

Per controlar la societat s'està actuant directament sobre diferents sectors: polític, religiós, estudiantil, societat civil i ciutadania. La ingerència política consisteix a

Àngels Soler, de la Comissió de Cooperació, va presentar l'acte.

crear una situació de por, on l'autoritarisme i les violències són presents constantment per eliminar tot pensament i acció desafecta al règim i, així, debilitar el partit opositor Unió Democràtica Renovadora (Unamos) per poder mantenir-se indefinidament en el poder. De fet, Daniel Ortega està preparant el seu fill per substituir-lo.

Abans de les eleccions presidencials del 2021 es van practicar detencions de líders opositors i aspirants a la presidència. Recentment, entre el 5 i el 8 de setembre, s'han detingut onze activistes i familiars de membres de la Unamos amb la intenció de debilitar les estructures departamentals del partit. Des de l'inici del 2022 fins al setembre s'han comptabilitzat més de dos-cents ostatges polítics empresonats.

Persecució i segrest

Els sacerdots també són objecte de persecució i segrest. Malgrat que el papa Francesc assegura que es manté el diàleg amb l'administració sandinista, el 19 d'agost van ser detinguts il·legalment vuit capellans catòlics i tres més, crítics amb el govern, han estat acusats de delictes de violació o d'agressió. Les violències han comportat exilis cap a Costa Rica, el Canadà i els EUA. També s'han prohibit alguns pelegrinatges i s'han assaltat parròquies.

Els estudiants s'han implicat amb força en la denúncia dels abusos i les privacions a què la societat civil ha estat sotmesa. Es van mobilitzar en defensa del dret d'una educació de qualitat i de la possibilitat d'optar a estudis superiors. La repressió no es va fer esperar. En les manifestacions hi va haver més de 360 morts. El mes de febrer el govern va il·legalitzar cinc centres d'estudis superiors, com la Universitat Politècnica de Managua. S'ha reduït el pressupost i les beques.

Al llarg del 2022 s'han il·legalitzat la majoria d'ONG que treballaven al país. Al setembre, el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, institucionalment l'agència de cooperació dels municipis de Catalunya, també en va ser expulsada.

El context que acabem de dibuixar, més

Tertúlia en primera persona *L'exili polític nicaragüenc*, organitzada per la Comissió de Cooperació Internacional de l'Ajuntament d'Alella, el 21 de setembre.

la crisi econòmica, humanitària, migratòria, de salut mental i democràtica que es viu a Nicaragua, no fa preveure que sigui possible un canvi de règim que permeti el restabliment dels drets humans conculcats. Tot al contrari, segons la Comissió Interamericana de Drets Humans, profunditzen la vulnerabilitat.

LA DENÚNCIA DE LA SITUACIÓ DES DEL PERIODISME INDEPENDENT HA FET QUE FOS EL BLANC CONSTANT DE LA CENSURA I LA REPRESSIÓ

La denúncia de la situació des del periodisme independent ha fet que fos el blanc constant de la censura i la repressió. Aquesta situació arranca de l'esclat social que va tenir lloc l'abril del 2018 causat per la forta crisi política i humanitària. Actualment és més nombrosa la població nicaragüenca que viu a l'exterior que no al país. Les remeses –els diners que envien les persones que viuen fora– són una de les formes bàsiques de subsistència per a qui encara hi resideix.

La premsa, blanc de la censura

Ara la censura s'ha extremat. Al país no queden redaccions obertes: s'han clausurat, s'han confiscat o bé han decidit exili-

ar-se. Sols queda la premsa oficial. El control és total: entre gener i setembre s'han tancat trenta mitjans de comunicació; i al juliol i l'agost hi va haver 79 agressions a la premsa independent i detencions de treballadors.

En aquests moments, Nicaragua és una de les regions més perilloses i violentes del planeta per als periodistes. El govern controla la informació perseguint, empresonant i fins i tot assassinant periodistes, cosa que converteix la tasca d'investigar i informar en un acte en què et jugues la vida. Treminio diu: "Un periodista, a Nicaragua, sap que el seu destí és la presó, la mort, l'exili o la clandestinitat. Pateix per ell i també per la seva família. Mantenir la població informada és complicat perquè el periodisme independent té dificultats per difondre's online en un país on poca gent té accés a internet."

Encara que la situació actual a Nicaragua és coneguda a Catalunya, la detallada exposició dels fets i de les implicacions per a la ciutadania va impactar els alelencs i les alelencs que van participar en la tertúlia. Algunes persones havien participat en les campanyes d'alfabetització dutes a terme els anys 70 a casa nostra.

Ens felicitem per la valentia i la perseverança de la redacció de *Coyuntura*, que ha assumit els reptes i, des de l'exili, ha creat noves formes de documentar, verificar i publicar informació sobre els fets que passen a Nicaragua i Centreamèrica, superant el setge instaurat per la violència i l'autoritarisme. ●